

November 2008

MÅNADSMÖTE OCH GLÖGGFEST

torsdagen den 27 november 2008 kl.18.00

Årets fotograf 2007-2008 **Mikael Albrecht** presenterar traditionsenligt sin fotografi.

Månadens bild: "Myller"

Två deltagare, en för svartvita och en för påsiktssbilder i färg.

Kom ihåg: bara EN bild per deltagare och deltagning!

Domare:

Gunnar "Ludde" Lundqvist

fiskeribyråkrat med ett förflutet som mode- och reklamfotograf. Dessutom tidigare AFK-are!

Klubben bjuder på glögg, vin och tilltugg.

Mötet hålls i Kameraseuras lokal på Barnhemsgränd 1.

Tävlingsbidragen till Månadens bild lämnas in vid mötets början eller på förhand till tävlingssekreteraren, eller minst två dagar före mötet till Foto-Hasse Ab, Lilla Robertsgatan 4.

CIRKLARNA I NOVEMBER

Bildcirkeln, som möts torsdag en vecka före Månadsmötet, kommer i november att ta fasta på den kommande utställningen med Helsingforsbilder. AFK:aren Tom Fewster donerade för någon tid sedan fotografier som han tagit främst på 70-talet i Västra Böle, men också runt om i övriga Helsingfors. Dessa bilder går cirkeln igenom (förhoppningsvis med Toms hjälp!) för att hitta samma platser på nytt, samt planera förnyad fotografering.

Digicirkeln i november inhiberas på grund av programhållarens förhinder

SLUT PÅ FÖRSÄLJNINGEN

av papper och film är det nu i labbet. Framför allt har det väl varit arbiseleverna som använt sig av den här tjänsten. Det som finns säljs bort, därefter införskaffas inget nytt.

SPONSOR för detta cirkulär har vi inte lyckats få denna gång. De medlemmar som uppgett sig vara nöjda med webbcirkuläret får därför inte något papperscirkulär.

Exakt datum för **ÅRSUTSTÄLLNINGEN** och sista inlämningsdag för bilder är tills vidare obestämt. Håll ett öga på förbundets webbsidor för vidare info.

KATJA SER HELSINGFORS I BILDER

När bokprojektet "Vårt Helsingfors" med pappa Wenzel Hagelstam tog slut för att boken blev färdig, tyckte **Katja Hagelstam** att det kändes konstigt och undrade vad hon nu skulle göra. Hon fortsatte se fina ljusförhållanden och detaljer hon ville föreviga - hon ville bara fortsätta!

Så är det med en hemstad, till vardags ser man den inte, men när man börjar fotografera ser man den plötsligt med nya ögon.

Katja hade ett drygt år på sig att fotografera bilderna till boken, hon kunde jobba fritt, när hon ville, vänta på rätt ljus, rätt tillfälle. Hon ville inte ha bilar och människor med i bilderna, ingenting som senare skulle kunna tidsbestämma dem. Söndag morgon och ljusa sommarnätter inspirerade henne mest. I Finland betyder årstiden så mycket - ibland var klockan 6 på morgonen för sent, ibland strövade far och dotter omkring en hel natt i en folktom stad.

För att det var så fritt var det också så roligt! Temat har Katja alltid gillat, redan i Steinerskolan fotade hon Helsingforsbilder som slutarbete. I boken måste det visserligen finnas vissa kvarter och vissa hus, men det fanns också frihet att välja motiv. Kronohagen fascinerade henne mest. Bilder uppifrån tyckte hon blev opersonliga, gav inte samma närhet. Det finns inte många sådana i boken. Allt är fotat på diafilm (Ektachrome EPP) med en Hasselblad och sedan skannat. Nästan alla bilder är tagna med ett 80 mm objektiv.

I slutet av Katjas föredrag blev det en hel del diskussion kring svårigheten att få film och svårigheten att hitta bra framkallningsställen. Goda tips flödade in.

Till månadsmötet hörde två olika tävlingar. Månadens bild med temat "kvinnan bakom allt" bestod av två deltävlingar, en för omanipulerade diabilder och en för påsiktssbilder, där kravet var att bilden måste vara manipulerad. Tyvärr hade inte ordförande Mikael Albrechts skrivelser om manipulation i cirkuläret gått hem. Det fanns bilder i manipulationstävlingen som inte var manipulerade (enligt tävlingsreglerna, definitioner, tredje stycket - se september månads cirkulär), utan bara hade genomgått vad man kunde kalla normalt mörkrumsarbete, om ock i datorn. Ordförande valde dock att inte diskvalificera eftersom det var första gången vi hade en sådan tävling. Katja Hagelstam var domare i Månadens bild. Hon klagade över att vi hade

så få bilder, speciellt i diatävlingen. Inte helt lätt att välja tre. Dessutom skulle Katja välja bästa kvinnobild för tävlingen om pokalen Qvinnan.

Den andra tävlingen gällde höstutflykten. Här hade geronterna bett Clas Feiring fungera som domare.

Månadstävlingensresultat

Diabilder

I **Tua Rahikainen:** Mamma

"Den här tycker jag om fast det bara är en bild av en kvinna, men hon har de här blommorna och den här värdigheten och det gråa håret och man ser att hon har levt och sett mycket. Det är beundransvärt att det finns kvinnor i Finland som är över femtio och har långt år. En fin personbild, fungerar ensam."

II **Bert Carpelan:** Kvinnans börda

"Det är tacksamt att resa, man ser annat. Men den här bilden fungerar dessutom bra med temat. Hemska fina färger, fin stund, en kvinna som säkert kämpar alla dagar mer än någon av oss. Kanske skulle det vara ännu bättre med några bilder till. Men fungerar nog också så här."

III **Mona Lagerbohm:** Kvinnor i Ukraina

"Utomlands tagna bilder har alltid ett förspång, de ser så härliga ut de här gumorna med sina tofflor. Den här situationen är så rolig, stämningen bra. Lite tokigt att en kvinna visar baken och man inte ser henne. Färgerna och mönstren på klänningarna tycker jag hemska om."

Manipulerade bilder

- I **Clas Nordman**: Kvinnan bakom Konstnären
"Rolig idé, säkert inte helt lätt att utföra. Fotografen har nog gjort mycket jobb för den här bilden. Den ser kanske lite gammal ut, men inte vet jag om det gör något. Den har både humor och är tekniskt väl gjord."
- II **Henri Jalo**: Christine med rubin
"Ett fint porträtt, väl gjort, lyckad bild. Men är det nu sen ett ägg det där ljusröda där i handen... lite stör det mig att jag inte vet vad det är. Här skulle jag kanske hellre sett ett rött äpple, lite tydligare."
- III **Mikael Albrecht**: Kvinnan bakom slöjan
"Den här har nog en historia bakom, och är antagligen manipulerad, ser inte autentisk ut. Fin bildberättelse, med bara en bild."

När man tittar nära så ser man att taggtråden är skarp och kvinnan bakom och moskén är oskarpa, på avstånd undrar man vad är vad, jag skulle kanske vilja se också kvinnan skarp."

Hedersomnämmande:

Christine Saarukka: Kajn och Eva

"Här är ju en riktigt bra manipulation, det har använts många olika tekniker. Kanske den inte visuellt tilltalar mig så mycket, men idén och utförandet är bra. Mannen och den inklippta kvinnoformen blir tredimensionell på något sätt, har olika plan och ytor. Kanske nu det att han sitter där med solglasögon ... nå han är säkert cool."

Inteckning i **pokalen Qvinnan**:

Tua Rahikainen: Mamma

HÖSTUTFLYKTSTÄVLINGEN

Det sista inslaget på mötet var höstutflyktstävlingen för bilder från den av geronterna arrangerade utflykten till Sandviken i september. Av de åtta deltagarna hade hela sju lämnat in tävlingsbidrag. Tävlingen gick i två klasser: A enskilda bilder och B bildberättelser i fyra bilder. Den bästa bilden bland samtliga skulle ge en inteckning i Utflyktspokalen.

Domaren **Clas Feiring**, som fått studera bilderna på förhand, fann den allmänna nivån på tävlingsbidragen vara god, trots det svårbemästrade rådande ljuset med klar höstsol. Vanligen rekommenderas enkelhet, renodling och koncentration i komposition och bildinnehåll. Här hade dock flera deltagare, inspirerade av Sandvikstorgets loppmarknad, kommit med bilder av en överflödande detaljrikedom, som man kunde studera länge med behållning. Också det traditionella rådet att en bra färgbild ska ha få färger kom på skam i den kaskad av hämningslöst kontrasterande, men ändå märkligt samstämda färger från torget som visades upp i många bilder. Resultat:

Klass A enskilda bilder

- I **Niklas Lindgren**: Viking
"Vikingadockan och den svartmuskige försäljaren är av samma skrot och korn. Karlen tycks medveten om fotografen, men poserar utmärkt. Det mörka och lagom korniga uttrycket passar motivet. En utmärkt bild."

Hedersomnämmande

Fredrik Hackman: Sök pågå

"Loppmarknaden i ett nötskal. Kundernas fokuserade blickar mot varorna är bildens kitt. Väl beskuren och perfekt exponerad i de krävande ljusförhållandena."

Klass B bildberättelser

- I **Fredrik Hackman**: Showbiz

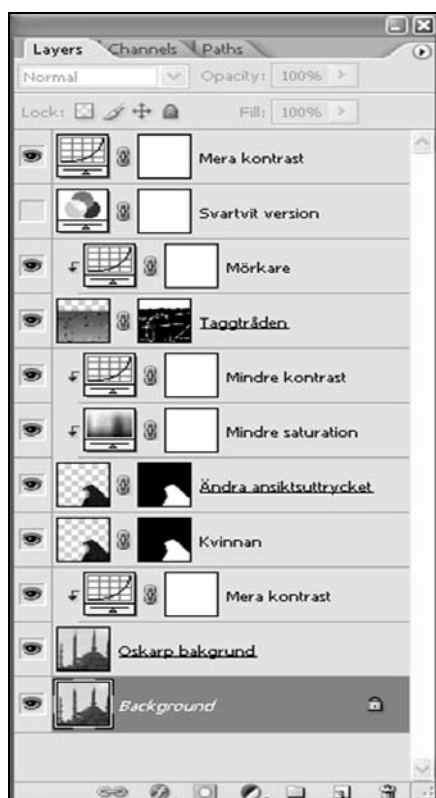
"1: Försäljaren reagerar på tilltal, kanske en prisfråga, markerat med rörelseoskärpa. 2: Disney-djuren under disken ser glatt förväntansfulla ut. 3: Försäljaren funderar teatraliskt. 4: Försäljaren ger sitt bud med proffsigt bestämd min, de övriga Disney-djuren besvikna. En milt humoristisk, väl sedd och bra genomförd berättelse från den teater som loppmarknaden också är."

Hedersomnämmande

Prolle Jansson: Nippermyller

"Man ger sig på nåd och onåd inför den överväldigande anstormningen av krimskrams i de mest oortodoxa färger. Hemskt ljuvligt eller ljuvligt hemskt, hur man vill. Tillräcklig variation mellan bilderna, inte minst olika färg i bakgrunderna, gör att serien inte blir monoton. Inbjuder till detaljstudier."

Till tävlingens **bästa bild** utsåg domaren Niklas Lindgrens "**Viking**" (se bilden på näst sista sidan), som därmed gav sin fotograf en inteckning i **Utflyktspokalen**.

DIGITAL MANIPULERING

"Kvinnan bakom slöjan" är ett montage av tre bilder. I bakgrunden ser man Blå moskén i Istanbul, vilken har gjorts oskarp för att passa in i helheten. Kvinnan kommer från ett interiörfoto från Hagia Sopia ett stenkast från moskén. Den här delen av montage är dess svaga punkt. Hon måste förstöras så pass kraftigt att skärpan försvann, för att passa ihop med de övriga delarna.

Dessutom var kvinnan alltför glad på den ursprungliga bilden. Fotografen har använt Liquify-filtret i Photoshop för att göra ögonen smalare och dra ner mungiporna. Avsikten har varit att skapa ett sammanbitet, ogenomträngligt ansiktsuttryck, som kan dölja vilka lidanden som helst. Bildens tredje komponent är taggtråden som kommer från en gratis bildbank på Internet

MICKE

MÖRKRUMSMANIPULERING

Jag har en princip vad gäller de bilder som jag tävlar med i AFK:s tävlingar: de skall vara gjorda på traditionellt vis i mörkrummet. Med tanke på detta var det väldigt svårt att hitta ett motiv för Kvinnan bakom allt. Visst är jag långt rutinerad i mörkrumsarbetet, men att manipulera bilder på annat vis än att ljusa upp eller skugga dem var något som jag aldrig gjort. Jag begränsades alltså av att kunskap fattades både i teori (jag vet inte vad som kan göras) och i praktik (aldrig gjort något sådant).

Då jag sedan kom på bildidén ("Eva") var det ganska lätt att bestämma manipulation. Modellfotot skulle fotograferas i studio och bakgrunden skulle sökas ute i naturen. Dessa två skulle sedan smältas samman i mörkrummet.

Tekniken till att åstadkomma detta var ju rätt så enkel, men i praktiken krånglig. Jag gjorde först normala provbitar för de olika bilderna på två maskiner för att slippa byta negativ av och an. När jag hittat rätta exponeringen för både flickan och bakgrunden var det dags att göra maskerna: hålla en paspis-restbit under objektivet på förstöringsapparaten och följa konturerna av flickan med en blyertspenna. Sen skar jag ut det som jag lyckats rita på pappbiten och slutresultatet blev två masker. En att gömma bakgrunden och en att gömma flickan med.

Jag jobbade alltså med två maskiner. I den ena exponerade jag en flickbild som jag sedan framkallade och därefter stoppade in i avmaskningsramen på den andra, "bakgrundsmaskinen". Mellan bakgrunden (i negativhållaren) och flickbilden (synlig i avmaskningsramen) höll jag upp flickgömmarmasken. På den tecknade jag detaljer ur bakgrunden, för att senare kunna hålla den på rätt ställe.

Nu nytt papper in i första avmaskningsramen, exponering av flickan med bakgrundstäckarmasken mellan objektivet och papperet. Samma

papper flyttas sedan, med koll på vilket hörn som skall vart, till andra avmaskningsramen för exponering av bakgrunden, med flicktäckarmasken i användning.

Ingen raketvetenskap, bara lite pynjigt och krångligt alltså. Tekniken är ju rätt så självklar och uppenbar. Men jag kollade nog i böckerna på labbet (det finns en massa intressanta böcker där, ta och gräv!) och hittade goda råd.

Eftersom det var mitt första försök var jag rätt så nöjd med resultatet, men har efteråt kommit på mycket häftigare ideér som skulle ha resulterat i tuffare bilder. Jag var väl för koncentrerad på den vackra flickan på bilden och inte på manipulationen. Med ryggsäcken full av nya, roliga ideér blir nog nästa varv intressantare.

NIKKE

KURSER PÅ VÅREN

Det har varit lugnt på kursfronten ett tag, men nu blir det ändring. Vi planerar några kurser och vill kontrollera vilka det finns intresse för. Kontakta Mikael Albrecht om någon av nedan nämnda kurser intresserar. Kurserna ordnas om tillräckligt intresse finns. Antalet deltagare är begränsat och platserna delas ut i anmälningsordning, om det blir för många anmälda. Alla kursdatum är tills vidare öppna, men kommer att infalla från och med januari

Paspisskärningskurs. Undervisning i hur man använder klubbens paspisskärare utan svordomar. Tro det eller inte, men det lär vara möjligt.

Ilfochrome. Peter Stenius har lovat öppna hemligheternas kista vad gäller färgbildskopiering från diapositiv med klubbens Ilfochrome-utrustning, som skamligt nog står för det mesta arbetslös. Materialkostnaderna täcks delvis av klubben.

Studiodag. Kom och pröva på studiofotografering i Kameraseuras studio. I dagen ingår en kort introduktion i studiofoto, bl.a. hur man använder studioblixtljusen, samt kort vägledning i sedvanlig porträttbelysning. Egen modell kan medtagas, eller så kan fotograferna fota varandra. Man får också gärna ta med egen rekvisita för stilleben etc.

HUR SER JAG UT, VAD GÖR JAG, VEM ÄR JAG?

De flesta bildkonstnärer har gjort självporträtt i försök att se och förstå sig själva. Målaren ställer en spegel bredvid staffliet, och jobbar länge med att få en syntes, ett svar på den existentiella frågan 'vem är jag.' Fotografen kan inte på samma sätt med en enda bild visa sin personlighet, det lyckas bättre med en serie, där valet av miljö och belysning, bildvinkel, avstånd och mycket annat tillsammans i bästa fall säger något existentiellt om fotografen.

Elina Brotherus är en av de finländska fotografer som ofta tar bilder av sig själv (hon och Esko Männikkö är de enda från Finland i boken *The Photograph as Contemporary Art*) Min senaste bekantskap är Anton Corbijn, med stor utställning i Tennispalatset. En av hans bilder är en tät mosaik av dussintals närbilder rakt framifrån, med axlarna överlappande, ett logiskt sätt att visa de ständiga små förändringarna i ansiktsuttryck. Några bilder visar honom helt oskarp framför ett avlägset, skarpt landskap, men det tycker jag är ett mager knep.

För min egen del har det varit långt mellan självporträtten, och det jag tycker bäst om är det första, från 1942. Inte förrän nu, 66 år senare, fick jag lust att ta en hel serie, så att barn, barnbarn osv. ska se vem jag var. Med närmare trettio bilder börjar nu serien vara färdig

De tekniska lösningarna har intresserat mig sedan den första bilden, tagen mot en spegel. Då fanns inte autofokus, man måste veta att skärpan ska ställas in på dubbla avståndet till spegeln. Med kameran för ögat syns bara en del av ansiktet. Med analog kamera var det här nästan enda möjligheten, om man inte gav kameran åt någon annan, och det är ju fusk!

Med digikamera är möjligheterna mycket större, för jag kan ta bilder utan att se i sökaren och genast kolla om en bild lyckats. En möjlighet är att med kameran på rak arm vända den mot mig själv, spegelbilder kan jag ta med kameran mot bröstet så att den inte täcker ansiktet. Ofta behövs det många försök innan kameran är precis rätt riktad. Kamerans blix kan också användas om kameran är tillräckligt långt från ansiktet (den ger vit slöja med ca 50 cm diameter).

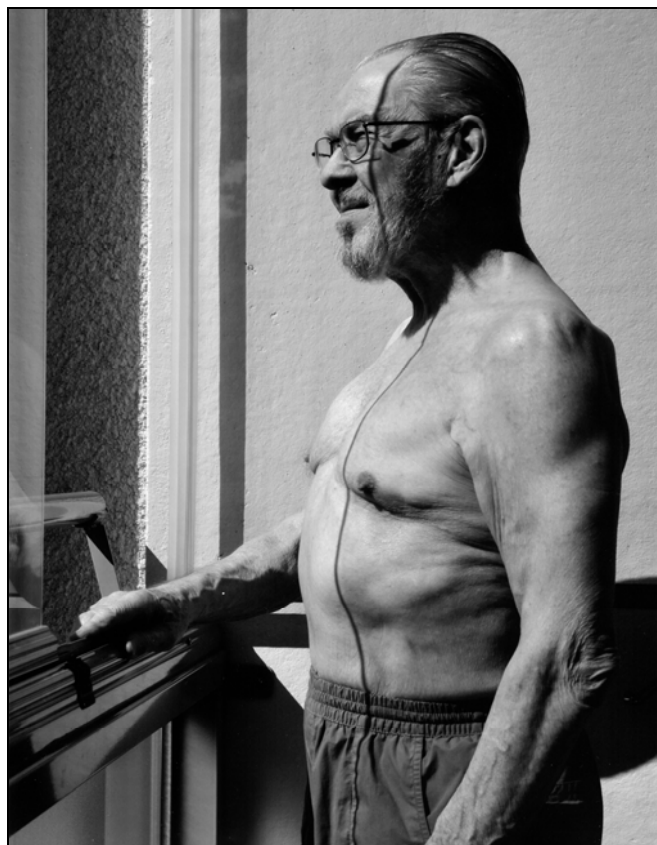
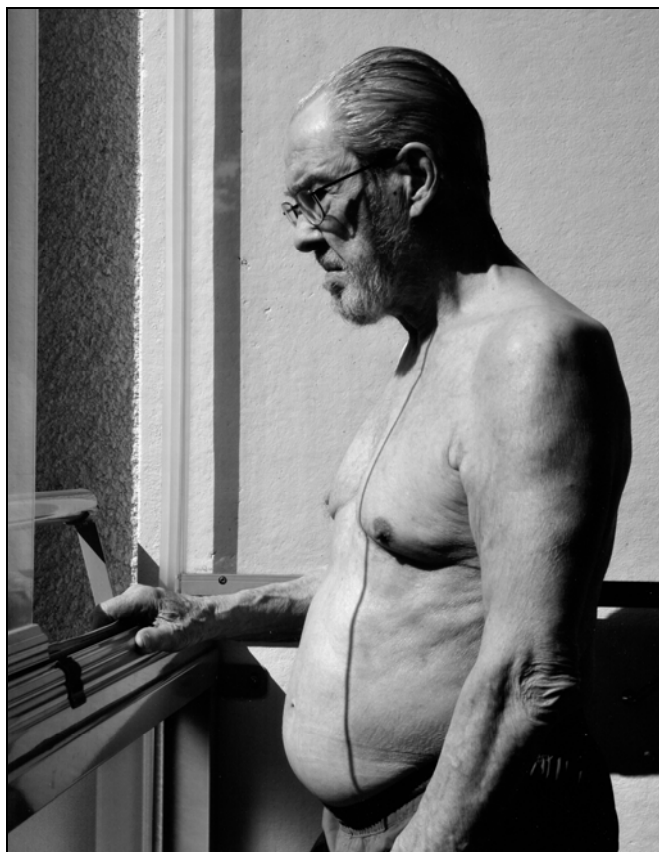
Med kameran på stativ och självutlösare är möjligheterna ännu större. Jag brukar ställa tiden på 20 s, så har jag gott om tid att inta rätt position och min. Då kan jag också pröva på komplicerade spegelbilder, med spegeldörrarna i toalettskåpet öppnade i rätt vinkel kan jag på samma bild se mig själv från flere olika vinklar. (Här måste kameran vara mycket nära, så det går lika bra att hålla den i handen). Med självutlösare är autofokusen till förtret, den ställer in avståndet när jag står vid kameran och startar självutlösaren, så jag brukar mäta med måttband till det ställe där jag tänker befinna mig när bilden tas, och ställa in kameran manuellt.

Belysningen är ett problem för sig, eftersom jag vill ha färgbilder. Jag blandar konstljus och dagsljus, och det ser bra ut så länge de är i balans. I praktiken betyder det i många fall att jag måste vänta till kvällen (sommartid). I badrummet är dagsljuset så svagt att jag ändrar kameran från automatisk färgbalans till elljus, eller använder blix riktad mot taket

Så här ser jag ut, det här är vad jag gör. När jag vaknat sitter jag ett tag på sängkanten, hopsjunken med håret på ända och ögon svullnare än senare på dagen. Kameran är färdigt inställd sedan kvällen. Så en bild av samma miljö, men höjdformat där jag morgonjumpar genom att lyfta rollatorn på raka armar över huvudet. Sedan en bild i duschen, en framför toalettspiegeln.

Övriga motiv har varit: bestyr i köket, bakifrån tittande ut genom fönstret, skärande paspisramar, putsande mina objekt, trampande på min aerobic-pall, trampande på konditionscykeln på balkongen, skuffande min rollator, tittande på TV, skrivande vid skrivbordet och skrivande på datorn, en dubbelexponering där min spökbild står på två olika ställen, läsande på soffan och läsande i sängen (valet av bok ger en VIKTIG delbild av vem jag är). Extrema närbilder finns också med, en tagen med fisköga på 10 cm håll från näsan, och en med 300 mm brännvidd (mot svarande 450 mm med 24x36 format). Skillnaden är spännande, jag ska utöka serien med några mellanliggande brännvidder, och fundera över vilken brännvidd som är mest jag!

Exempel på självporträttkonst - Prolle visar upp två olika sinnesstämningar

NEJ, VI ÄR INTE TERRORISTER

Jag ska börja med en bekännelse. Den här artikeln är ett plagiat. Eller för att vara korrekt, texten är min men idén är stulen från en artikel skriven av Bruce Schneier. Han skulle inte behöva presenteras om det var fråga om en publikation för datasäkerhetsexperter, men i det här sammanhanget torde en kort introduktion vara på sin plats. Bruce Schneier är en av världens mest kända kryptografer och datasäkerhetsexperter. Han hör till den sällsynta kategorin experter som behärskar både sitt ämne och den ädla konsten att skriva om det så att vanligt folk förstår. Han har under årens lopp utnyttjat båda färdigheterna inom en mängd olika ämnen som relaterar till säkerhet, och efter WTC-attacken i september 2001 skrivit en hel del om de säkerhetsarrangemang som har införts. Och det är just där som fotografin kommer in i bilden.

Hur många av er har på offentlig plats blivit antastade av vakter eller dylikt för att ni fotograferar? Nej, kanske inte så många. Men vi bor ju i lilla lugna Norden. Attityderna är betydligt spändare på många andra håll i världen, och förbud mot fotografering är ingen ovanlighet. Tunnelbana, broar, kraftverk, statliga byggnader, monument, järnvägar. Listan på vad som kan vara skyddat från fotografering kan göras hur lång som helst. Och orsaken är alltid den samma, security, säkerhet. För om man vill vara en proffsig terrorist så måste man ju ha bra bilddokument av målet innan man börjar planera. Och det ska vara kraftiga

grejor, terroristerna är seriösa och springer inte omkring med några billiga turistkameror. Ju längre lins, dess suspektare fotograf.

Haken är bara att det är rent nonsens. Det finns inga indikationer på att Al Qaida reste till New York för att fotografera World Trade Center före attacken. Inga fotografier av tåg har heller hittats bland bombarnas egendom efter attackerna i London och Madrid. Och lika tomhänt förblir man om man går bakåt i tiden. Timothy McVeigh, Unabomber och skobombaren Richard Reid. Fortfarande inga fotografier. IRA var inte heller känt för högklassig fotokonst. Faktum är att terrorister inte har för vana att fotografera sina mål, och orsaken är uppenbar. Det är onödigt. Om man ska flyga en jumbojet genom en skyskrapa så räcker det med en karta som visar var målet finns. Likaså torde man lyckas bära en ryggsäck sprängämne ombord på ett tåg utan att ha detaljerade uppgifter om vagnens konstruktion. Tidtabell och ruttkarta räcker utmärkt, och de finns på nätet.

Men varför satsas det då så mycket på galenskaper av den här typen? Varför jagas fotografer som spetälska? Orsaken hittar man i det som Bruce Schneier kallar *movie plot threats*. Hollywood har ju alltid älskat spänning och dramatik, och terrorism bjuder på bådadera. Men problemet är att man måste fylla hela 45 minuter för TV, eller 90 för vita duken, med en historia som bygger på en explosion. Pang, den är över på några sekunder. Det blir alltså en hel del tid över för att bygga upp

bilden av en superproffsig terrorist som tar till alla tänkbara metoder för att förbereda attacken. Då är det ju inte så långsökt med en liten rekognoseringsresa med kamera.

I Hollywood har man alltid varit kreativ, och det är ju i och för sig inget fel på att våra myndigheter tittar på filmerna och kanske får nya uppslag. Men efter 9/11 har man tydligen känt en djup handfallenhet inför den nya hotbilden och desperat gripit efter alla tänkbara säkerhetsåtgärder, och en hel del otänkbara därtill. Så det är ju på sätt och vis förståeligt att tjänstemännen lägger fram en lång lista över åtgärder som inte är så väl genomtänkta, istället för att konstatera att det inte finns mycket man kan göra. Och politikerna som beställde åtgärdslistan har som bekant ett stort behov av att visa upp sig som aktiva och handlingskraftiga. Så det finns inte mycket som kan stoppa säkerhetsgalenskaperna. Ingen vill ju försvara terrorister. Och tänk om de faktiskt fotar sitt mål före nästa attack?

Så hur är det nu sist och slutligen? Lönar det sig att förfölja fotograferna för att kanske kunna hindra en dödlig attack? Nej, för det första är det onödigt, som vi redan tidigare konstaterade. Brist på bilder har inte hindrat en enda attack hittills, och kommer inte att göra det i framtiden heller. Dessutom är vakternas jakt på fotografer i sig ett säkerhetshot. Det är ett utmärkt sätt att avleda deras uppmärksamhet från annan verksamhet som de borde vara mera intresserade av.

Men som amatörfotografer är det nog inte mycket vi kan göra, annat än att känna till våra rättigheter när vi är ute och fotograferar. En stor del av de

fotoförbud som har införts saknar nämligen stöd i gällande lag, åtminstone här hos oss. (Stor försiktighet är dock på sin plats utomlands, det finns ingen enhetlig informationskälla om vad som är tillåtet eller förbjudet i ett visst land.) För om vi tyst godkänner mera omfattande restriktioner för vår hobby, blir det lätt att senare cementera dem via lagstiftning. Det är alltså på sin plats med ett litet sammandrag av fotografens rättigheter.

1. Man får fotografera på allmän plats. Om både fotografen och objektet är på allmänt område så finns det mycket lite som begränsar ens frihet att fotografera. Däremot kan det vara olagligt att fota ett privat hem över staketet eller genom fönstret, trots att man själv är på allmän plats.

2. Begreppet allmän plats har ingenting med ägande att göra. Det är en plats dit allmänheten har fritt tillträde. Ett privatägt köpcentrum är alltså allmän plats, liksom affärerna i köpcentret.

3. Fotografen har ingen skyldighet att överlåta eller radera bilder på begäran av vakter eller polis. Vakter har ingen rättighet att kroppsvisitera eller kolla väskor mm., förutom om de tar fast en brottsling på bar gärning.

4. Att ta en bild och att publicera den är två helt skilda saker. Om en bild publiceras i kommersiellt syfte behövs samtycke från avbildade igenkännbara personer.

Bruce Schneiers engelskspråkiga artikel kan läsas här:

<http://www.guardian.co.uk/technology/2008/jun/05/news.terrorism>

MICKE

AKTIVITETSKALENDER FÖR AFK T.O.M. JANUARI 2009				
Aktivitet	Datum	Kl.	Plats	På programmet/Anmärkningar.
Bildcirkeln	To 20.11	18.00	Barnhemsgränd 1	Cirkeln samlas kring gamla Helsingforsbilder och planerar nya.
Digicirkeln	On 26.11			inhiberad
Månadsmöte Glöggfest	To 27.11	18.00	Barnhemsgränd 1	Årets fotograf Mikael Albrecht presenterar sin fotografi. Månadens Bild "Myller" döms av Gunnar Lundqvist. Två deltävlingar, en för svartvita, en för påsiktssbilder. Glögg, vin och tilltugg.
International Evening	On 3.12	18.00	Barnhemsgränd 1	Julfest med knytkalas
Bildcirkeln	To 22.1	18.00	Barnhemsgränd 1	Jenny Blomqvist önskar feedback på bilder från ett specialprojekt i skolan.
Digicirkeln	On 28.1	18.00	Tölög. 52, labbet	Högdynamiska omfång (HDR)
Månadsmöte	To 29.1	18.00	Barnhemsgränd 1	Månadens bild: "På väg". Domare Pekka Nikrus.

Utställarna Henri Jalo, Peter Eriksson och Robert Perander på vernissagen.

TRÄD AV TRE

Det är den finurliga underrubriken för utställningen "Träd" som trion **Peter Eriksson**, **Henri Jalo** och **Robert Perander**, alla inte helt okända AFK:are, har öppnat i Laterna Magicas galleri. De två sistnämnda fotograferna har ställt ut livligt i flera år med kollektioner som visat på utveckling. Senast fick Henri t.o.m. en seriös recension i Helsingin Sanomat, något som är rätt ovanligt idag, då gränsen mellan amatörfotografer och professionella är svårgenomtränglig. För Peter, "vår man i Paris", är detta första gången i Finland, men han har ofta ställt ut i sin närmiljö, Parisförorten l'Etang-la-Ville.

En styrka för utställningen är att deltagarna, samtidigt som de håller fast vid det trädtema de samlats kring, varierar det på var sitt personliga sätt.

För **Robert** är trädet främst en del av ett landskap. Landskapet är orörd vildmark med prägel av sjölandskap där trädet ger nyckeln till stämningsläget. Bilderna tycks spegla en sökan efter ro och harmoni, kanske också en ensamhetskänsla.

Roberts kollektion är fotograferad på negativ färgfilm under de senaste tio åren, men har behandlats digitalt och skrivits ut av honom särskilt för utställningen. Resultatet är fint med en återhållen färganvändning som lämnar rum för en nästan svartvit kraft hos bilderna. Speciellt imponerande är "Björkar i månsken" med dess sällsamma skimmer i en frostig gryningsstund.

I samband med sin föregående utställning "Mänskligt", som närmast var ägnad gatufotografering, deklarerade Robert i en text att utan sin nya inriktning på personfotografering skulle han fortfarande stå kvar vid kärrkanten i väntan på disiga vyer. Trots att detta kan ses som ett ironiskt avsked till landskapsfotografin, kvar-

står ändå att Robert i den här utställningen visar att också landskap kan vara mänskligt berörande. I den utställande trion är **Henri** den som har det mest varierade greppet på temat. Som ett gemensamt drag i hans bilder spårar man en viss animism i synsättet. Hans träd, också de döda, tycks vara besjälade. Än tar Henri fram något humoristiskt hos motivet, än det vördnadsbjudande hos trädåldringar som sett mycket, än ung växtkraft kontra död ved, än ett lekfullt linjespel.

Henri har också den mest varierade tekniken, allt från svartvita mörkrumskopior till digitala print i svartvitt och färg samt blad i det krävande ädelförfarandet fotografi. De sistnämnda hade man gärna sett fler av.

Peter visar den estetiskt kanske mest medvetna kollektionen med exakt avvägda linjer, ytor, speglingar, valörer. Det här faller sig naturligt med tanke på att motiven ofta är funna bland kontinentens planterade trädbestånd. En annan faktor är säkert det panoramaformat som Peter ofta praktiserar med sin Hasselblad X-Pan, där en 65 mm lång stump av kinofilmen exponeras. Vid sådan fotografering skall kompositionen gärna vara visualiserad redan vid exponeringen.

En annan styrka hos Peter är hans kopieringskonst. I mörkrummet lockar han ur negativen fram de rätta valörerna och kontrasterna, utan överdriven briljans som självändamål. Man kan gott säga att tekniken här är en integrerad del av det konstnärliga uttrycket. Ett fint exempel på detta är "Ek" från svenska västkusten.

Till utställningen hör ett fylligt informationsblad. Speciellt fäster man sig vid bildlistorna med uppgifter om bildnamn, fotograferingsplats- och år, teknik, papperskvalitet och pris. Exemplariskt!

KONTAKTINFO FÖR AFK		
Styrelsen: styrelsen@afk.fi		Funktionärer: funktionarer@afk.fi
Ordförande Mikael Albrecht Larsviksvägen 2 J, 02320 Esbo Mobil: 040 550 9349 e-post: ordforande@afk.fi	Vice ordförande Pehr Snellman Bränningsberget 11 B 12, 02320 Esbo Tfn: 813 3225 (hem), 050 511 4616 (mobil) e-post: ordforande@afk.fi	Sekreterare Ghita Thomé Jungfrustigen 4 C 20, 00140 Helsingfors Tfn: 170 342 (hem), 050 367 64 86 (mobil)
Skattmästare Hanna Blomqvist Braxenvägen 9 A 3, 02170 Esbo Tfn: 462 2223 (hem), 050 345 1899 (mobil) e-post: skattmastare@afk.fi	Labbmästare Robert Perander Jungfrusvägen 6 G 34, 02400 Kyrkslätt Mobil: 040 593 59 33 e-post: labbmastare@afk.fi	Tävlingssekreterare Niklas Lindgren Viborgsgatan 1 A 21, 00510 Helsingfors Mobil: 044 535 7073
Webbredaktör och IT-ansvarig Niklas Lindgren e-post: webmaster@afk.fi Vice labbmästare Henri Jalo Timmerdammsvägen 1 E 36, 00640 Helsingfors Tfn: 752 13 03 (hem), 040 510 47 83 (mobil) e-post: labbmastare@afk.fi Klubbvärd Lars Wernbom Skarpskyttegatan 18 A 8, 00150 Helsingfors Tfn: 666 113 (hem) Kontaktperson för arkivet Robert Perander (se ovan)	Cirkulärredaktör Christine Saarukka Hamnholmsvägen 1 D 58, 00980 Helsingfors Tfn: 135 21 68 (hem), 040 722 38 49 (mobil) e-post: cirkularet@afk.fi Biträdande cirkulärredaktör Clas Feiring Vargvägen 15 C, 00800 Helsingfors Tfn: 755 33 24 (hem), 050 568 83 24 (mobil) e-post: cirkularet@afk.fi Biträdande tävlingssekreterare Peter Stenius Gamla Åbo landsväg 5-7, 00320 Helsingfors Tfn 772 5783 (jobbet), 050 381 2648 (mobil)	
AFK:s labb: Tölögatan 52, 00250 Helsingfors, tfn 406 268 Labbokning: Oy Foto-Hasse Ab, Lilla Robertsgatan 4, 00130 Helsingfors, tfn 680 2244, öppet må-fre 9-17, www.fotohasse.fi Labbnnyckelfrågor: Hanna Blomqvist (se ovan) Bankkonto: Aktia 405549-2154067		Ansökan om medlemskap: Mikael Albrecht (se ovan) Adress-och medlemsfrågor: Hanna Blomqvist (se ovan) AFK:s webbsidor: www.afk.fi E-postinfo: afk@afk.fi

SUPERAKTIVA KOSMOPOLITER

Gruppen "International Evening", dvs. AFK:s och Kameraseuras internationella medlemmar, borde kanske byta namn? Numera handlar det nämligen ingalunda bara om att mötas en kväll i månaden.

Den entusiastiska samlingen, bestående av glada nybörjare, duktiga amatörer och professionella fotografer växer med varje månadsmöte och knappt hade de överhuvudtaget hunnit komma igång (i januari i år) så har de redan sin första gemensamma utställning! Se närmare i utställningsrutan här bredvid.

Också antalet representerade länder är imponerande: Australien, Kanada, Kroatien, Tjeckien, Holland, USA, Indien, Japan, Lettland, Polen, Ryssland, England, Ukraina, Venezuela... Vilken bredd! På mailinglistan har de 70 medlemmar, vid förra mötet dök hela 30 av dem upp.

Fredagen den 28.11 kl 17 är det träff på Tennispalatset i och för museibesök, och efter det blir det fotografering vid Böle station med omgivning. Den normala träffkvällen är 3.12 på Barnhemsgränd 1 med julfest och knytkalas. Ta bilder med att diskutera!

Kom ihåg: denna "klubb" inom klubbarna är också öppen för vanliga "infödningar". Man behöver inte härstamma från annat land!

UTSTÄLLNINGAR

Peter Eriksson, Henri Jalo och Robert Perander samlas kring en gemensam utställning: **"Träd av tre"** i Laterna Magica, Fredsgatan 7. Öppet måndag-fredag 11-17, lördag 11-15, stängt på söndag. Utställningen pågår till 29.11 Se recension i cirkuläret!

Höstutflyktstävlingens bilder är utställda i Sandvikshallen t.o.m. lördagen den 29.11, öppet måndag-fredag 8-17, lördag 8-15

Pehr Snellmans fotografier "Vid havets rand" hänger kvar till nyår på Wayne's Coffee, Alexandersgatan 11. Öppet måndag-fredag 8-20, lördag 10-20, söndag 13-18.

Ingo Forsberg ställer ut modelljärnvägsbilder på järnvägmuseet i Hyvinge. Fotografierna är svartvita och mycket illusoriska. Utställningen pågår till årets slut.

"Finland Through Foreign Eyes" heter en utställning med vernissage den 7 januari på Kameraseuras galleri. Det är medlemmarna i den s.k. International Evening, som gett sig själva uppdraget att ta "bilder som inte kunde ha blivit tagna av en finländare". Utställningen pågår till den 30 januari.

Niklas Lindgren fick en inteckning i höstutflyktspokalen med sin "Viking"

Utställningsprojektet "Mitt Helsingfors"

Vill du vara med i en utställning som kretsar kring temat Helsingfors? Utställningen "Blandade bilder" gav blodad tand och diskussioner kring en uppföljare har förts under höstens lopp. Nu är det dags att officiellt starta nästa projekt.

Det nya projektet blir på ett sätt enklare än Blandade Bilder. En utomstående jury skall denna gång välja utställningsbilderna bland sådana som Afk:are erbjuder.. Målsättningen är att få en röd tråd i utställningen, men samtidigt naturligtvis också få med så många fotografier som möjligt.

Bilder kan inlämnas för utvärdering i form av digitala filer, dior, mindre papperskopior eller färdigt monterade bilder. Man behöver alltså inte skapa en färdig utställningsduglig kopia för att kunna erbjuda den till projektet, utan den kan

man göra sedan om bilden blir vald. Bilder som erbjuds till projektet bör vara juryn tillhanda senast den 30 april 2009. Närmare instruktioner för inlämning kommer senare.

Temat "Mitt Helsingfors" ska närmast betraktas som ett arbetsnamn. Den slutliga rubriken kan justeras när juryn är utsedd och juryn sett bilderna.. Men vad motivet beträffar så ska den gemensamma nämnaren vara Helsingfors. Vi är dock inte ute efter bilder som enbart dokumenterar staden och dess arkitektur, vi hoppas få in bilder som berättar någonting om Helsingfors, dess liv, människor och arbete.

Låter det intressant? Börja då gräva i det egna arkivet eller ladda kameran och dra på ytterrocken! Någon egentlig anmälan till projektet behövs inte i det här skedet.